

És nem a gyertyáktól,
nem a lámpáktól függ, nem a holdvilágtól,
avagy a napfénytől függ, hanem az a
legfontosabb, hogy olyan szemünk legyen,
amely meglátja az Úr dicsőségét.
(Selma Lagerlöf: A szent éjszaka)

Adventi Füzet - 4. vasárnap Tordasi Katolikus Egyházközség 2015

- 24. csütörtök 20 óra Vigília mise
- 25. péntek 10 óra Urunk születése Szentmise
- 26. szombat előesti Szentmise 17 óra Gyúró
- 27. vasárnap 10 óra Szent Család vasárnapja, családok megáldása
- 31. csütörtök 16 óra Hálaadó előesti Szentmise
- Január 1. péntek 10 óra Szűz Mária Isten Anyja Főünnep, parancsolt ünnep

Karácsony ikonja - képelemzés részlet

Papp Miklós görögkatolikus pap átfogó ikon-elemzéséből Szűz Mária és Szent József alakjának értelmezését emeltem ki.

Az egymásért felelősséget vállaló női és férfi viselkedés elgondolkodtató példájára is rámutat Jézus Krisztus születésének szakrális képi ábrázolása.

Olvassátok szeretettel!

A kép bal alsó sarkában látható Szent József alakja: ...

József azonban lelki tanakodása miatt sincs még a gyermek közelében. Ugyan melyikünk képes felfogni ezt a misztériumot? Az ikonon József mindegyikünk képe! Olyan, mint a normális ember a misztérium előtt: tanakodik, vihar dúl lelkében, az esze csak pörög-pörög, lázasan kutatja az Írásokat, keresi a megoldást. Amikor Isten belép az életbe, gyakran összezavar mindent. Minden eddigi paradigmát, józan megfontolást, eddigi vallási normákat. Ami Józseffel történik, minden jól nevelt hívőt is összezavarna. Nem ezt várta. Nem ilyennek hiszi Istent – az eddigi tapasztalatai alapján. József így egészséges a maga tanakodásával. Isten nagy terveivel, meghívásával, küldésével gyakran összezavar, megbotránkoztat, talán meg is rémít. József így utódja minden ószövetségi vívódónak:

Ugyanakkor előképe a vívódó Jézusnak: nagycsütörtök este ugyanígy a józan ész fog vívódni az isteni akarattal. S ahogy az ószövetségi vívódókat angyal erősíti meg (főleg Jákobot, ahogy a dorogi szobor zseniálisan megragadja), úgy Józsefet is, s majd Jézust is. A vigasztalás odaátrol jön.

Az Atya akaratával való vívódás nem könnyű dolog, senki nem veheti félvállról.

A vívódó József nem ünneprontó, nem megtűrt alak a karácsonyi ikonon, hanem éppen az igaz mentalitáshoz tartozik. Nem kell hogy szégyellje magát, akinek vívódó kérdései vannak, talán nem beteg vagy hitetlen, aki kérdez, ez emberlétünkhöz szervesen hozzátartozik. Pápáink magabiztos hite mellett nagyon fontosak nekünk a szentek és a teológusok vívódása: a két oldal összetartozik.

A nehéz megoldások közül azt választja, ami Máriának a legkevésbé fájdalmas – noha őneki még lesz magyarázkodni valója az emberek előtt. Csak ennyire tudnánk nagyvonalúak lenni szorongatott helyzeteinkben! Ha már jó megoldások nincsenek, legalább ne ártsunk, legalább vér ne tapadjon a kezünkhöz. Mennyi feszült helyzetben sikerül embernek maradni, ha valaki vallja: ha már nem tudok jó megoldást, legalább vér ne tapadjon a kezemhez. József mindent nem ért, de szeret: nem érti a helyzetet, de szereti Máriát. Nem érti a misztériumot, abba kapaszkodik, amiben biztos: Máriát szereti. Homály idején: akiket szeretünk, azokba kapaszkodni, s nem ártani.

Egyes ikonokon Mária nem a Kisdedre néz, hanem elfordul tőle, Józsefre néz. Tekintetével sajnálja a küzdő férfit, egyben biztatja. Milyen sokat jelent egy férfi számára, ha egy nő biztatja műzsaként, ha a szerelme a jobbra motiválja. Mennyi férfi azért nem áll talán magaslata csúcsán, mert nem csak ő maga gyöngé, hanem nem is kap elég motiválást a szeretett nőtől. Ráadásul ez a nő nem csak szerelme Józsefnek, hanem hívő szerelme: nem csak a szerelmes motiválja a másikat, hanem a hívő a vívódót. Mennyi férfi és gyermek juthatna előrébb, ha a feleség és az anya hívő lenne, hívő szeretettel motiválna. Mária nem önmagát félti, hanem Józsefet. Mi lesz az ő hitével? Féltő tekintete ránk is kiterjed: mi lesz az emberiség hitével, a vívódó emberekkel, a tanakodó tudósokkal, a technikában bízó modernekkel? Hol vannak az Egyházban a hívő férfiak?

József tanakodása, a sötétség misztériuma ellenére is a szent család összetart. Minden nem harmonikus, de akkor is összetart. Befogadják Krisztust és megmentik őt – s majd később Krisztus menti meg őket. Minden család modellje ez: befogadni Krisztust, megvédeni jelenlétét a nagycsaládban, a munkás hétköznapiakban, s majd Krisztus is megmenti a családot.

A Karácsonyfa szimbólumai

A szimbólumok nagyon fontosak az ember életében, hiszen olykor többet képesek kifejezni, mint a szavak, a racionális gondolatok.

Az élet több, mint amit szóval, rációval meg lehetne ragadni. Ezért szeretjük a jegygyűrűt, a kézfogást, a keresztet, és a többi szimbólumot. A karácsony is tele van szimbólumokkal, melyek évszázadokon át csiszolódtak, s a mai modern embernek is van lelki üzenetük.

A karácsonyfa a paradicsomi fát jelenti. Azt a harmóniát kellene éreznünk, amikor a családdal körülálljuk és éneklünk a fa mellett, amit Ádám és Éva érzett kezdetben: minden rendben van, szeretjük egymást, békében vagyunk Istennel, másokkal, önmagunkkal.

A karácsonyfa így az öröm fája, a harmóniáé, a vidámságé, a békéé.

A fán az egyik legfontosabb jelkép az alma: a bűnbeesést jelenti. A családban, az egyházban, a munkahelyen, az országban mimagunk is romboljuk ezt a harmóniát bűneinkkel.

Örök figyelmeztetés a paradicsomi fán, a karácsonyfán lévő alma, hiszen felelősségünket juttatja eszünkbe. A megváltást Krisztus hozta el, aki testét adja nekünk, ezért teszünk a fára mézeskalácsot. A kalács Krisztus testét, az odaadott életet jelenti: nem kell szomorkodnunk, hiszen a paradicsomi harmóniát, amit bűneinkkel folyton elrontunk, Krisztus helyreállította. A karácsonyfa mézeskalácsánál magasabb rendű kenyér az Eukarisztia kenyere, amit magunkhoz veszünk. A gyertyák, az égők is Krisztust jelentik, aki világosságot hozott a földre. A karácsonyfa tetején csillagnak kell lenni: a betlehemi csillag vezette a napkeleti bölcseket az úton. Mindenkinek kell, hogy legyen csillaga. Az az ember szomorodik el, fárad el, tékozolja az idejét és az életét, akinek nem ragyognak a csillagai. Minden depressziós, mélyponton lévő családnak, embernek, munkahelynek, országnak fel kell tennie e kérdést: mennyire ragyognak az én igaz csillagaim? Haladni csak az tud, lelki ereje, motiváltsága, pszichés energiája csak annak van, akinek ragyognak a csillagai.

A gömbök a bölcsek ajándékait jelentik. Drága, királyi ajándékokat hoztak, hiszen Jézus király és úr. A mi odaadottságunkat jelképezi: a legdrágábbat, a szívünket, egész valónkat igényli. Az igazi Úrnak nem lehet fél szívet vinni, nem lehet olcsóbb ajándékot adni önmagunknál. Olyan ez, mint a szerelem: a szerelem mindent kér, fél szívvel nem lehet szerelmesnek lenni, a félszívű szerelmes nem is lehet boldog. Tulajdonképpen Istenünk is szerelmes kapcsolatra hív, ezért teljes valónkat adva tud csak boldoggá tenni.

A szaloncukrok, édességek a Mennyek Országát juttatják eszünkbe: Krisztus a leggyakrabban egy lakomához hasonlítja a Mennyek Országát, aminek édességét fejezik ki a földi édességek. S végül az ajándékok: ajándékot nem azért adunk egymásnak, hogy az egymás iránt érzett emberi szeretetünket kifejezzük. Krisztus ajándékát adjuk igazából tovább: Ő ajándék nekünk, nem érdemeljük meg, hogy közénk szülessen, az egész karácsony az Ő ajándéka. Ezt a megajándékozottságot, Isten irántam tanúsított szeretetét adom tovább a szeretteimnek, amikor őket megajándékozom.

Ajándékozásunk az Ő szeretetének továbbhullámzása a történelemben.

Dr. Papp Miklós görögkatolikus pap

Sok írás található a karácsonyfa szimbólikájáról, a katolikus lexikont is érdemes

elolvasni: <http://lexikon.katolikus.hu/K/karacsonyfa.html>